

A törvényszéki orvostani intézet gyakorlatában előfordult és fényképekkel rögzített esetek ismertetése.*

KENYERES BALÁZS dr. egyet. tanártól.

A törvényszéki orvosi gyakorlatban vizsgálatok végezésénél képezze azok tárgyát akár egy holttest, akár egy élőlény, vagy egy bűnjel, az eljáró orvossalakértőnek egyik lényeges feladatát képezi azt az állapotot, — a melyben éppen akkor az illető tárgy leledzik, lehetőleg — híven rögzíteni oly módon, hogy az esetleg később felmerülő kérdésekre is bármikor feleletet lehessen találni. A rögzítésnek — mondjuk megörökítésnek — szokott, azonban sok tekintetben tökéletlen eszköze a leírás. Leírni valamit olyan módon, hogy a leírásból más is tökéletesen ugyanazt lássa, a mit a leíró látott, nagyon nehéz. A helyes felismerés nemcsak a leíró, hanem a leírást használó képességétől is lényegesen függ. Éppen a törvényszéki orvosi gyakorlatban nagy mértékben fokozódnak a nehézségek az által, hogy bár néha jegyzőkönyveinket más orvosok is használják, pl. felülvéleményezések alkalmával, azok végeredményben mégis orvosi dolgokhoz nem értő laikusoknak vannak szánva. Hiába fordítjuk legjobb igyekezetünket arra, hogy orvosi kifejezéseket kerülve, a laicus számára is hozzáférhető szókat, esetleg körülírást alkalmazzunk; hiába igyekszünk a jegyzőkönyv szokásos, chablonos, a fennforgó esetben azonban nem lényeges megállapításainak elhagyásával, illetve elbeszélő forma választásával, a vizsgálat menetének ismertetésével azt élvezhetővé tenni, többnyire csak áltatjuk magunkat azzal, hogy tökéleteset alkottunk, s hamar

* Előadatott az E. M. E. orvostudományi szakosztályának 1906. évi május hó 5.-én tartott szakülésén.

belátjuk erőlködésünk hiába való voltát, ha a főtárgyaláson azt halljuk, hogy a törvényszék jegyzője teljes lelki nyugalommal olvas véralvadék helyett olvadékot, nyákhártya helyett nyakhártyát, nevezi el az agyburkot agyhuroknak, s épp oly lelki nyugalommal hallgatják előadását felek, esküdtek és bírák.

Akárhányszor tapasztaltam főtárgyalások alkalmával, hogy a mikor az orvosszakértői jegyzőkönyvek felolvasására kerül a sor, az esküdtek megmozdúlnak helyeiken, mintegy érdeklődéssel hozzákészülnek a figyeléshez, de ha a jegyzőkönyv hosszúra nyulik, pedig szükségképpen hosszúra nyulik, ha mindent igyekeztünk részletesen felvenni és ezzel a jövődöbéli esetleges követeléseknek is eleget tenni — az érdeklődés lassanként alább száll, a figyelem kimerül. Ha egy sértés leírását követi egy másik-, harmadik-, tizedik-, huszadiknak a leírása, a hallgató megzavarodik, s a végén azt sem tudja tulajdonképpen, hogy hány sértés volt és ezek mely testrészeken voltak elhelyezve.

Ezekon a nehézségeken sokat segíthetünk rajzok, fényképek bemutatásával.

A fénykép leghívebben rögzíti mindazt, a mi a megvizsgált tárgyon jelen volt; rögzít olyat is, a mit a jegyzőkönyv esetleg csak futólag említene fel, mivel annak akkor jelentőséget nem tulajdonítottunk, egyszerre szembetűnővé teszi a helyszínén levő összes tárgyakat, a sértések számát, azok terjedelmét, egymáshoz való viszonyát, stb. Erre való tekintettel igyekeztünk lehetőleg minden egyes esetben jegyzőkönyveinket rajzokkal, fényképekkel felszerelni, sőt ezen a téren szorosán vett kötelességeink határain túl is megyünk, a midőn pl. vidéki kiszállások alkalmával a fényképező gépet mindig magunkkal visszük és ott nemcsak a holttestet, hanem az ezzel vonatkozásban álló tárgyakat, egyszóval a hely színét is felvesszük. Ezek a képek különben az orvosi véleménynél is, nem egyszer értékesíthetők, a mennyiben a halott helyzete és a körülötte levő tárgyak állapota olyan következtetésekre jogosíthat, a melyeket egyedül a holttest vizsgálatából levonni nem lehetne.

Az idők folyamán — ilyen eljárás mellett — eléggé szép gyűjteményt tudtunk intézetünkben létesíteni, s ezt óhajtanám a tisztelt szakosztálylyal lassanként megismertetni olyan módon,

hogy olyankor, a mikor üléseink tárgy hiányában szűkölködnek, mutatnám be sorjában azok egy-egy csoportját.

Az ismertetést a jelen alkalommal Röntgen-felvételeink bemutatásával kezdem meg, azzal az igyekezettel, hogy a bemutatással párhuzamosan jelezzem ezen vizsgáló eszköznek törv. orvosi jelentőségét, vázoljam, hogy milyen esetekre ajánlották annak igénybe vételét, milyen esetekben és milyen mértékben használható az tényleg.

A) A Röntgen-sugarak alkalmazása a törvényszéki orvosi gyakorlatban.

Ajánlották a Röntgen-készülék igénybe vételét.

1. Élve és halva születés elkülönítésére.
2. A halál beálltának megállapítására.
3. Testi sértések és következményeik megítélésére, különösen csont és izületi sértések esetében.
4. A kor meghatározására.
5. Idegen testek felkutatása céljából.
6. Betegségek felismerésére, simulatio leleplezésére.
7. Terhesség körüli vizsgálatokra.
8. Személy azonosság megállapítására.

1. Az élve és halva születés elkülönítése.

(I. és II. sz. táblával.)

A Röntgen-sugarak alkalmazásának tudvalevően az képezi alapját, hogy azok kisebb sűrűségű testeken könnyebben hatolnak át, sűrűbb testek áthatolásukat akadályozzák, s ennek következtében az előbbiek világosabb, az utóbbiak sűrűbb árnyékot vetnek. Ha egy sűrűbb testet levegővel töltünk meg és ez által annak tömegét nagyobb területre osztjuk el, a kereszt-metszet ellentállását csökkentjük és a sugarak áthatolását megkönnyítjük. Ez történik, ha egy légtelen (nem légzett) tüdőt felfuvunk, s magától értetődik, hogy ennek R képe a felfuvás után sokkal világosabb kell hogy legyen, mint a milyen volt azelőtt.

Ennek a ténynek alapján, már a Röntgen-sugarak felfedezését követő esztendőben 1896-ban BORDAS, a midőn azok tör-